

Politologové se shodli: Lidé v Česku bezprecedentně hlasovali v evropských volbách proti vládě

- editor007 | 10. června 2024

ČESKO / EU: Volby do Evropského parlamentu se staly v Česku hlasováním proti vládě a kabinet Petra Fialy (ODS) prohrál, tak hodnotí výsledky evropských voleb politologové, které oslovila ČTK. Třetím místem za vítězným opozičním hnutím ANO a koalicí vládních stran Spolu (ODS, KDU-ČSL, TOP 09) překvapilo hnutí Přísaha kandidující spolu s Motoristy. Opoziční sněmovní Svoboda a přímá demokracie (SPD) měla naopak neočekávaně slabý výsledek, podle politologů jsou možná lidé už touto stranou unaveni.

ANO získalo přes 26 procent hlasů a sedm mandátů europoslanců, zatímco druhá koalice Spolu měla zhruba 22 procent a šest mandátů. Starostové a Piráti, kteří jsou také součástí kabinetu, získali dohromady tři mandáty, takže vládní strany budou mít devět europoslanců. Zbylé opoziční strany nebo uskupení kritizující vládu mají pět mandátů, takže spolu s ANO obsadí v Evropském parlamentu 12 křesel. "Leitmotivem voleb je drtivá porážka vlády. Ukazuje to, že nespokojenost s vládou je silná," řekl politolog Pavel Šaradín z Univerzity Palackého v Olomouci.

Větší podpora protivládních stran souvisí podle politologa Ladislava Mrklase z pražské Vysoké školy CEVRO s rekordně vysokou volební účastí. K letošním volbám do Evropského parlamentu přišlo v Česku 36,45 procenta oprávněných voličů, což byla nejvyšší účast od vstupu Česka do Evropské unie. "Čím vyšší volební účast bude, tím více bude nabírat opozice, ať už jakéhokoli typu," uvedl Mrklas. "Výsledek Spolu je v situaci, kdy jde o hlavní vládní formaci, v situaci nepopulární vlády, po energetické krizi a s jen s pomalu rostoucí ekonomikou patrně maximum možného. Dovnitř Spolu je důležité, že se neodehrála žádná 'kroužkovací revoluce' a všechny tři strany mají přiměřený mandátní zisk," sdělil politolog Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně.

Třetí místo ve volbách obsadila koalice uskupení Přísaha a Motoristé s podílem více než deset procent hlasů a dvěma mandáty. Čtvrté bylo uskupení Stačilo! vedené předsedkyní KSČM Kateřinou Konečnou. Získalo také skoro desetinu hlasů a dva mandáty. "Přeskupení na straně opozice je poměrně velké. Jednak Přísaha s Motoristy a vlastně taky uskupení Stačilo!, tedy v zásadě komunisté, předčili očekávání většiny analytiků a průzkumů. A naopak SPD může být velmi ráda, že se tam nakonec dostala. Navíc (lídr SPD) Petr Mach propadl na preferenční hlasy," řekl Mrklas.

Vzájemná konkurence mezi opozičními stranami ubrala podle Kopečka hlasy ANO. "Zjevně se o řadu voličů ANO přetahovalo s menšími radikálními subjekty a úspěch Přísahy a Motoristů a Stačilo!, které měly v čele někoho, kdo byl mediálně hodně viditelný, zjevně ovlivnil menší úspěch ANO. Podobně jako u ANO to platí u SPD, opět fungovala velká personální a tematická konkurence euroskeptických stran, která málem poslala tuto stranu mimo Evropský parlament," sdělil.

Sněmovní opoziční hnutí SPD v koalici s Trikolorou přesáhlo těsně hranici pěti procent hlasů pro vstup do Evropského parlamentu a získalo jeden mandát. "Ukazuje to, že SPD už je považována téměř za stranu establishmentu. Je v politice dlouho a de facto za tu dobu nic nedokázala. A ta únava z SPD pak možná pomohla Stačilo! a Motoristům," řekl Šaradín. Lze tak podle Mrklase očekávat přiostrění boje mezi opozičními stranami navzájem.

Slabý výsledek SPD podle Mrklase neohrozí pozici Tomia Okamury jako šéfa strany. "Je to spíše varování propříště před experimentováním s někým, jako je Petr Mach, kdo do strany nepatří a byl dříve spojován s někým jiným. Ukazuje se, že SPD je prostě strana jednoho muže - tam, kde není Okamura, není nikdo," dodal. Jedničkou evropské kandidátky SPD s Trikolorou byl někdejší europoslanec Petr Mach (SPD), který v minulosti vedl Svobodné. Do Evropského parlamentu se nyní nedostal, díky preferenčním hlasům získal jediný mandát pro SPD její stávající europoslanec Ivan David.

ZDROJ: ČSÚ / ČTK